

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/84/2020
Identifikačné číslo spisu: 7117208333
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7117208333.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého O. E., nar. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matky F. G. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v H., A. X, zastúpenej JUDr. Dianou Treščákovou, PhD., advokátkou, so sídlom v Košiciach, Thurzova 6 a otca S. P. E., nar. X.X.XXXX, bývajúceho vo I., E. XXX, zastúpeného JUDr. Viktóriou Hajduovou, advokátkou, so sídlom v Trebišove, ul. M. R. Štefánika 32, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 18P/5/2018, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2020, sp. zn. 7CoP/150/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. marca 2019, č. k. 18P/5/2018-222 zvýšil otcovi výživné pre mal. O. E. naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 30. septembra 2013 č. k. 15P 277/2012-211 zo 130 eur mesačne na 300 eur mesačne od 28. marca 2017 do budúca, ktoré výživné je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Otca zaviazal prispievať na výživu mal. O. E. sporivou časťou výživného v sume 50 eur mesačne počnúc dňom 1. apríla 2019 do budúca, ktoré výživné je povinný platiť na účet maloletého vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Matke uložil povinnosť za tým účelom zriadiť sporivý účet maloletého v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Konanie o zvýšenie výživného pre plholetého N. E. zastavil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Po právnej stránke aplikoval § 121 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z. z., ďalej len „C. m. p.“), § 78 ods. 1 a 2, § 75 ods. 1 a § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5; § 63 ods. 3 a § 76 ods. 1 zákona o rodine. Výkonaným dokazovaním zistil, že na strane maloletého Dalibora došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného od dátumu podania návrhu. Maloletý navštevuje druhý stupeň základnej školy, oproti stavu v čase predchádzajúceho súdneho rozhodnutia je starší o 4 až 5 rokov, teda jeho

potreby sa zvýšili jednak školskou dochádzkou, ale aj jeho fyzickým vývojom. Tým, že maloletý je zverený do osobnej starostlivosti matky, je to práve matka, ktorá zabezpečuje jeho každodenné potreby, ako aj osobnú starostlivosť o neho. Matka aj v súčasnosti preto svoju vyživovaciu povinnosť vo veľkej miere plní osobnou starostlivosťou, ktorú maloletý vo veku 12 rokov potrebuje. Okrem toho mu zabezpečuje bývanie a práve táto časť nákladov matky sa zvýšila tým, že pre seba a deti zabezpečila stabilnejšie bývanie vo forme kúpy bytu do vlastníctva. Uviedol, že je neprimerané namietat' náklady matky a do popredia dávať iba náklady otca, ktorý má údajne financovať potreby maloletého v prevažnej miere. Maloletý je vo veku prudkého fyzického vývoja a keďže aj športuje, nie je suma vykazovaná matkou na stravovanie ničím výnimočným. Výživné v sume 300 eur mesačne považoval preto za primerané odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa ako aj možnostiam a schopnostiam otca.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2020, sp. zn. 7 CoP/150/2019 potvrdil rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného pre mal. O. a určení sporivej časti výživného; zmenil rozsudok v napadnutom výroku o dlžnom výživnom tak, že dlžné výživné, ktoré vzniklo jeho zvýšením za obdobie od 28. marca 2017 do 31. marca 2019 je otec povinný zaplatiť do rúk matky maloletého v lehote 20 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie síce správne vyhodnotil a zohľadnil plnenia otca nad rámec už určeného výživného predchádzajúcim rozhodnutím súdu, (s týmito plneniami sa súd prvej inštancie podrobne a dôsledne vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku), avšak sa dopustil výpočtovej chyby, nakoľko rozdiel medzi určeným výživným a zvýšeným výživným bol 170 eur mesačne. Za obdobie od 28. marca 2017 do 31. marca 2019 išlo o 24 mesiacov a 4 dni, čo je $170 \times 24 = 4080$ eur + 21,93 eur za 4 dni mesiaca marec 2017, teda spolu 4101,93 eur, od ktorého po odpočítaní zohľadnených plnení otca nad rámec stanoveného výživného v sume 540,09 eur, predstavuje dlžné výživné sumu 3561,81 eur. Odvolací súd zmenil preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o dlžnom výživnom v súlade s vyššie uvedeným výpočtom, ktorého splatnosť určil rovnako ako súd prvej inštancie. V ostatných výrokoch považoval jeho rozhodnutie za vecne správne a preto ho podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie otec (ďalej aj „dovolateľ“). Namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Nesprávnosť procesného postupu súdov videl v tom, že hoci sa matka domáhala zvýšenia výživného od vydania rozhodnutia súdu o zvýšení výživného, konajúce súdy rozhodli o priznaní zvýšeného výživného od podania návrhu začatia konania. Takúto možnosť síce § 40 C. m. p. pripúšťa, ale ide o možnosť fakultatívnu. V odôvodnení rozsudku absentuje, prečo práve v tomto prípade, súd návrh matky prekročil. Namietal tiež, že konajúce súdy nesprávne rozhodli o výške dlžného výživného, keď do výživného neboli započítané plnenia ním uhradené nad rámec bežného výživného, ktoré spĺňali kritériá výživného. Navrhol preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Matka v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie otca odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018), nezistil však žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní, nemajúci oporu v zákone.

8. Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04). Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Pokiaľ dovolateľ existenciu zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. odôvodňoval tým, že hoci sa matka domáhala zvýšenia výživného od vydania rozhodnutia súdu o zvýšení výživného, konajúce súdy rozhodli o priznaní zvýšeného výživného od podania návrhu začatia konania, pričom v odôvodnení rozsudkov absentuje, prečo práve v tomto prípade, súd návrh matky prekročil treba uviesť, že z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní konanom 6.8.2018 matka (jej zástupkyňa) okrem iného uviedla, že „čo sa týka dátumu zvýšenia výživného toto žiadajú od 28.3.2017, teda od dátumu podania návrhu“ (viď č. l. 82 P v štvrtý odsek). Pokiaľ matka žiadala zvýšiť výživné na sumu 350 eur mesačne od doručenia tohto návrhu, t. j. od 1. januára 2019, v tejto časti súd prvej inštancie jej návrh zamietol. Uvedená námietka dovolateľa preto neobstoí.

10. Porušenie práva na spravodlivý proces nezakladá ani tvrdenie dovolateľa, že súdy nesprávne rozhodli o výške dlžného výživného, keď do výživného neboli započítané plnenia ním uhradené nad rámec bežného výživného, ktoré spĺňali kritériá výživného. Z hľadiska obsahového nejde o námietku faktickej, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúcej činnosť alebo nečinnosť súdu, a teda námietku nesprávneho procesného postupu súdu. Dovolateľ ňou vytýka nesprávnosť rozhodnutia súdov v časti o dlžnom výživnom, čím v podstate namieta, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnych právnych záveroch. Nesprávne právne posúdenie vecí ale nezakladá procesnú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) C. s. p. (porovnaj R 24/2017).

11. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd nezistil, že by v preskúmvanej veci došlo k nesprávnemu procesnému postupu súdu, prejavujúcemu sa v porušení kogentných procesných ustanovení v takej miere, že by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Dovolací súd preto ním podané dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

12. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje

(§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.